

Una altra novel·la definitiva: passió, humor, tristor, crítica i, sobretot, literatura

El pas dels temps posa les coses al seu lloc. A la narrativa britànica, des de fa alguns anys, els autors comencen a posar on cal tot allò que va passar durant els anys de govern de Mrs. Margaret Thatcher: l'exalçament del lliure mercat, la ineludible necessitat del benefici propi a curt termini, l'egoisme com a religió d'una societat esdevinguda jungla... El que en aquest país només hem començat a intuir i a conèixer eufemísticament com a "pelotazo". *¡Menudo reparto!* és, des d'aquest punt de vista, una de les novel·les més importants de la darrera narrativa britànica. Però també ho és per moltes més coses.

L'estiu de 1990, un escriptor jove, sense ni un ral, amb franca retirada emocional (desanimat, amb anys sense relacionar-se amb ningú i menys amb cap dona) i amb el prestigi literari aconseguit per les seves anteriors novel·les ara per terra, rep l'encarrec, de part d'una vella membre d'una de les famílies aristocràtiques més importants del Regne Unit, de fer la biografia d'aquesta nissaga i d'esbrinar qui en va assassinar un membre durant la II Guerra Mundial.

A partir d'aquest encàrrec, Michael Owen, l'escriptor llogat, coneix diversos membres dels Winshaw, que es dediquen a viure de la societat, en benefici propi i a esquenes d'aquesta mateixa societat. El retrat despietat de cinc Winshaw ensorra definitivament un dels pilars d'una societat com la britànica: Thomas és un magnat del cine només preocupat per veure rodar escenes on les actrius es despullen; Henry és un polític dels que es canvien la jaqueta sovint i que creuen amb els ulls tancats en el lliure mercat (tot s'ha de regir pels beneficis que se'n treuen); Mark és un traficant d'armes per a l'Irak, amic de Saddam Hussein; Hillary passa de trista redactora a columnista d'opinió, que escriu de tot i que pren partit per tot sense entendre ni un borrall de res; i Dorothy, una industrial ramadera preocupada per treure

com més profit millor del bestiar, de la manera més ràpida possible i amb el benefici més gran, tot sense cap mena d'escrúpol. La classe alta britànica, la que té la paella pel mànec en moltes coses, dedicada de ple a fer peles per mitjà de la política, el tràfic d'armes, els mitjans de comunicació, la indústria ramadera...

A poc a poc, Owen veu com totes aquestes actituds de la família Winshaw han afectat la seva pròpia vida (per antonomàsia, com afecten la vida de qualsevol ciutadà): la mort del seu pare per infart a causa de la cria de bestiar sense escrúpols (casualment [!] i tristament d'actualitat amb "les vaques boges") i la de la seva "nòvia" (una amiga més que amiga que fa que Owen redescobreixi el plaer de la companyia) per ser mal atesa en hospitals públics que no tenen cap mitjà a causa de les polítiques de lliure mercat i de dir no als serveis socials (el principi de la fi de la sanitat pública, de l'estat del benestar). Altrament, Owen esbrina què va passar amb la mort d'aquell Winshaw en la II Guerra Mundial, per quina raó és precisament ell qui escriu sobre els Winshaw... Al final, en una barreja de realitat i ficció, *¡Menudo reparto!* esdevé molt més que el retrat d'una societat a punt d'expirar, on tot està lligat i ben lligat i on només hi ha lloc per allò que els castellans diuen "medrar". A més a més d'un final apocalíptic on les culpes les paguen tots amb la mort, fins i tot els que semblen innocents i els més innocents.

¡Menudo reparto! és una novel·la que ha estat titllada de moltes maneres: divertida, intel·ligent, valenta, provocadora, trista... És tot això, però sobretot és una excel·lent mostra de fer literatura a partir de la societat real: "novel·la de crítica social". Una obra on tot encaixa a la perfecció: els capítols que van d'un personatge a un altre, d'un temps a un altre; els sentiments i les reaccions que provoquen el lector, que passa de la rialla a la compassió; la llarga llista de personatges

secundaris, importantíssims, ben inserits en la trama i que fan brillar més la novel·la; i aconseguir, tot partint inicialment d'un moment històric en concret —els anys més intensos de l'era Thatcher, estudiats i documentats amb profunditat per l'autor—, ser una al·legoria d'un final de segle on el que prima a les societats dites "occidentals" és el "capitalisme compulsiu individualitzat" (segons expressió del sociòleg conductista Andrei R. Evilenko): el jo no per damunt de tot, sinó per la negació de l'existència —la vida i les necessitats— dels altres.

■ M.B.

¡Menudo reparto!

Jonathan Coe
Ed. Anagrama,
Barcelona, 1996